

Kommissorium for arbejdet i inklusionseftersynets ekspertgruppe

3. november 2015

Det fremgår af regeringsgrundlaget, at der skal foretages et eftersyn af inklusionsindsatsen i folkeskolen. Der iværksættes derfor et eftersyn med henblik på en samlet vurdering af inklusionsindsatsen og eventuelle forslag til justeringer.

Baggrund

Det er en grundværdi i folkeskolen, at den skal være indrettet, så der er plads til alle børn. Alle børn bliver dygtigere, og det styrker deres sociale udvikling, når de indgår i klassefællesskabet. Der er således de seneste år arbejdet for, at flere børn skal indgå i den almene undervisning i folkeskolen.

En undersøgelse af folkeskolens specialundervisning fra 2010 viste, at Danmark udskilte langt flere elever til specialundervisning end de lande, vi normalt sammenligner os med. Ca. 30 pct. af folkeskolens udgifter gik til specialundervisning, specialskoler og specialklasser samt afledte foranstaltninger hertil. Endvidere er det forventningen, at mange elever med den fornødne tilpasning vil kunne modtage undervisning i den almene folkeskole. Det var baggrunden for den ændrede lovgivning om specialundervisning og aftalen om omstilling til inklusion.

I 2012 ændrede et bredt flertal af Folketinget folkeskoleloven med det formål at inkludere flere elever med særlige behov i den almene undervisning. I 2013 aftalte den daværende regering og KL en omstilling til øget inklusion bl.a. med en målsætning om, at andelen af elever i almenundervisning øges fra 94,4 pct. til 96,0 pct. i 2015, og at alle elevers faglige udvikling skal styrkes, og deres trivsel fastholdes. Denne lovændring ændrede dog ikke på, at elever med særlige undervisningsbehov skal have den støtte, som de har brug for.

De seneste opgørelser viser, at andelen af elever i den almene undervisning er øget fra 94,2 pct. i skoleåret 2010/11 til 95,2 pct. i skoleåret 2014/15. Folkeskolen nærmer sig således målet om, at andelen af elever inkluderet i den almene undervisning i folkeskolen skal øges til 96 pct. af eleverne. Udviklingen betyder, at ca. 6.800 flere elever er blevet en del af folkeskolens almene undervisning svarende til, at hver skole i gennemsnit har inkluderet ca. fem elever på tværs af alle årgange. Inklusionsindsatsen og problematikker herved skal således også ses i lyset af omfanget af inkluderede elever.

Omstillingen til øget inklusion er blevet fulgt over de sidste 3 år. Resultaterne viser, at der har været tale om en udviklingsproces, hvor inklusion er gået fra et overordnet ideal til i højere grad at blive en del af kommunernes praksis. Undersøgelserne viser ligeledes, at de tilbageførte elever generelt trives både fagligt og socialt.

Der er dog fortsat udfordringer med omstillingen til inklusion. Kommunerne er forskellige steder hen i processen og har grebet omstillingen forskelligt an. Kommunerne har med inklusionslovgivningen fået friere rammer til at tilrettelægge inklusionsindsatsen, men nogle steder kan der være usikkerhed om, hvorvidt eleverne får den nødvendige støtte til at højne deres faglighed og trivsel. Det er ikke alle steder klart for både elever, forældre og lærere, hvilken pædagogisk og undervisningsmæssig støtte der sættes i værk i forhold til den enkelte elev, samt hvilke overvejelser der ligger til grund for tilrettelæggelsen af undervisningen, herunder hvordan de understøttende indsatser modsvarer elevernes behov.

Konkrete opgaver for eftersynet af inklusion

Med henblik på at sikre, at de politiske mål for folkeskolen om, at alle elever skal blive så dygtige, som de kan, at betydningen af social baggrund skal mindskes, og at elevernes trivsel skal forbedres også realiseres for de elever, der har de største faglige og personlige udfordringer, gennemføres et eftersyn af den gennemførte omstilling til øget inklusion. Eftersynet har til formål at se på fremadrettede løsningsmuligheder.

Eftersynet får til opgave, at:

1. Afdække proportioner i omstillingen til inklusion, herunder afdække udfordringer i indsatsen samt give et billede af indsatser på kommune- og skoleniveau, herunder også i forhold til brug af resourcepersoner, særlige læringsmiljøer og ressourceanvendelse.
2. Identificere hovedproblemer og gode eksempler i forhold til den konkrete implementering, fx i forhold til særlige målgrupper. Dette skal ske med udgangspunkt i nedenstående emner.
3. Komme med anbefalinger til den praktiske implementering, der umiddelbart kan anvendes af de forskellige aktører, samt eventuelle forslag til konkrete justeringer.

Anbefalingerne skal være praksisnære og skal umiddelbart kunne iværksættes. Anbefalingerne skal kunne realiseres inden for de gældende økonomiske rammer og de overordnede lovgivningsmæssige rammer.

Anbefalingerne skal primært omfatte følgende emner:

- *Faglig udvikling og trivsel for elever med særlige behov*, herunder hvilke redskaber og mekanismer skoler og kommuner kan anvende for at følge disse elever og sikre, at de får relevante og tilstrækkelige understøttende indsatser i den almene undervisning.
- *Undervisningens tilrettelæggelse*, herunder hvilke metoder og didaktiske tilgange lærere, pædagoger og skoler kan anvende for at inkludere forskellige elevgrupper med særlige behov i den almene undervisning, så både disse elevers og de øvrige elevers læring og trivsel understøttes.
- *Viden og kompetencer*, herunder hvordan den viden, som statslige institutioner, vidensmiljøer, professionshøjskoler, handicaporganisationer, specialskoler, PPR og skolerne selv er i besiddelse af, kan bringes bedre i anvendelse på de enkelte skoler og i kommunerne.
- *Organisering af inklusionsindsatsen*, herunder hvorledes visitation, anvendelse af PPR, skolernes eget kompetencecenter, anvendelse af resourcepersoner og teamsamarbejde kan tilrettelægges, så eleverne med særlige undervisningsbehov modtager den nødvendige støtte. I den forbindelse er det relevant at se på, hvordan der sikres støtte til særlige elevgrupper.
- *Gennemsigtighed og dialog* mellem elever, forældre og medarbejdere, herunder hvilke metoder og redskaber der kan understøtte, at elever, forældre og medarbejdere er klar over, hvilken indsats der ydes for at understøtte den enkelte elev med særlige behov, og hvorledes dette kan dokumenteres

og genanvendes efterfølgende fx ved skift mellem dagtilbud og skole og skole og ungdomsuddannelse.

- *Ressourceanvendelse*, herunder hvordan skoler og kommuner etablerer understøttende tiltag for at imødekomme en bredere elevsammensætning, og hvordan skoler og kommuner kan understøttes i forhold til at prioritere ressourcer i inklusionsopgaven.
- *Prioritering og styring af inklusionsindsatsen*, herunder kommunale strategier og mål for indsatsen og handleplaner, som understøtter den enkelte skole og bidrager til at skabe et samlet kommunalt overblik bl.a. til brug for lokalpolitiske beslutninger.

Ekspertgruppen skal i foråret 2016 (medio april) komme med anbefalinger.

Organisering af eftersynet af inklusion

Der nedsættes en ekspertgruppe, som skal gennemføre eftersynet. Ekspertgruppen betjenes i Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling og Finansministeriet. Ekspertgruppen skal trække på den eksisterende viden på området og har mulighed for at iværksætte undersøgelser mv. med henblik på at afdække området yderligere. Disse skal dog have et fremadrettet sigte. Der afsættes 2 mio. kr. til gennemførelsen af eftersynet af inklusion.

Ekspertgruppen skal i deres arbejde inddrage ekspertise fra de primære organisationer på området, herunder bl.a. KL, BKF, DLF, Skolelederforeningen, BUPL, Skole og Forældre, Danske Skoleelever og Danske Handicaporganisationer. Der etableres endvidere en referencegruppe for inklusionseftersynet, som skal bidrage til ekspertgruppens arbejde.

Sammensætning af ekspertgruppen

Formand

- Claus Hjortdal, formand for Skolelederforeningen

Medlemmer

Repræsentanter for eleverne:

- Mads Brix Baulund, formand for Sammenslutningen af Unge Med Handicap
- Mads Løjtved Rasmussen, politisk næstformand i Danske Skoleelever

Repræsentanter fra det kommunale niveau:

- Henrik Beyer, direktør for Børne- og Ungeforvaltningen, Herning Kommune
- Lars Svensson, skolechef, Aabenraa Kommune
- Mette Grønvaldt, skolechef i Brøndby Kommune

Repræsentanter fra pædagogisk-psykologisk rådgivning (PPR):

- Jacob Stenholt-Jacobsen, PPR-leder i Solrød Kommune

Repræsentanter fra skolerne:

- Ann Rytter Westerberg, speciallærer på Glostrup Skole – Afdeling Skovvang
- Karina Abildgaard Leisin, lærer og AKT-vejleder på Hyltebjerg Skole
- Rikke Smedegaard Hansen, pædagog, Nyborg Kommune.